

Zápis ze 150. jednání Komise pro hodnocení výzkumných organizací

konaného dne **6. února 2023 od 13.00 hod.** dle dohody na předchozím jednání online via aplikaci Webex.

Jednání se zúčastnili: Mgr. Helena Langšádlová (předsedkyně RVVI); prof. RNDr. Tomáš **Polívka**, Ph.D. (předseda), prof. Ing. Štěpán **Jurajda**, Ph.D., Matěj **Bajgar**, Dphil., RNDr. Miloslav **Frýzek**, prof. PhDr. Pavel **Janoušek**, CSc., prof. RNDr. Ing. František **Kocourek**, CSc., doc. RNDr. Stanislav **Kozubek**, doc. Ing. Jaroslav **Machan**, CSc., DrSc., prof. MUDr. Josef **Syka**, DrSc., prof. Ing. Bohumír **Strnadel**, DrSc., prof. MUDr. Pavel **Ševčík**, CSc., prof. Ing. Eva **Vejmelková**, Ph.D., Ing. Karel **Vejražka**, Ph.D., Ph.D., RNDr. Hana **Voňková**, Ph.D., Ph.D., Mgr. Markéta **Avakian** (host), RNDr. Ondřej **Majer**, CSc. (host), Mgr. Michal **Nekorjak**, Ph.D. (host), Ing. Stanislav **Janovský** (host)

Omluveni: prof. RNDr. David **Honys**, Ph.D.

Komise byla usnášeníschopná.

Pro jednání Komise byl předem navržen program, podklady pro jednání Komise byly rozesílány průběžně e-mailem.

Projednávané body:

1) Zahájení, schválení návrhu programu, schválení zápisu ze 150. jednání KHV

2) Informace z 386. zasedání Rady

[členové Rady]

3) Implementace Metodiky 2017+

[Š. Jurajda, T. Polívka, K. Miholová]

- a) Informace o aktuálním stavu hodnocení na národní úrovni podle M17+
- b) Personální složení OP a OOH
- c) Soulad specifikace požadavků TA ČR s Definicemi druhů výsledků,
- d) Manuál pro hodnotitele – příprava
- e) Open Access

4) IS VaVal

[M. Rychtařík]

5) Různé

6) Závěr

Ad 1) Jednání zahájil prof. Polívka a poděkoval přítomným členům za prezenční účast. Upozornil, že paní ministryně se k jednání Komise připojí z důvodu kolize jejího programu později. KHV schválila program dnešního jednání a zápis ze 149. jednání KHV.

Ad 2) Prof. Polívka informoval o dění na 385. zasedání Rady, kde byl na základě výsledku tajného hlasování Rady vládě navržen kandidát na Cenu vlády nadanému studentovi za rok 2022. Dodatečné připomínky KHV k programu THÉTA 2 (TA ČR) byly vypořádány. Následně bylo dohodnuto, že konečné vypořádání připomínek schválí pouze předsednictvo RVVI a tím, bude program schválen.

Dále informoval, že byla schválena pracovní skupina k Národním prioritám orientovaného výzkumu. Momentálně se připravuje nový zákon o výzkumu, vývoji a inovacích a transferu znalostí, prozatím probíhají jednání v rámci pracovní skupiny. Na příštím zasedání RVVI bude předložen materiál Dohoda o reformě hodnocení výzkumu (angl. zkratka ARRA), diskutovaný na předchozím jednání KHV. Přistoupení k Dohodě předpokládá dodržování pravidel a principů popsanych v Dohodě a taktéž znamená stát se členem Koalice pro reformu hodnocení výzkumu.

Ad 3b) Prof. Polívka připomněl potřebu průběžné obměny odborných panelů s tím, že ve středu 11. 1. 2023 skončil termín Výzvy Rady k podávání návrhů kandidátů na členy Odborných panelů. Seznam uchazečů byl v předstihu poskytnut KHV. Volba proběhne na únorovém zasedání Rady. Prof. Polívka upozornil, že při obsazování pozic garantů v daném oboru by neměli být oba ze stejné instituce, zároveň by neměli být stejně oborově zaměřeni. Ve statutu je také uvedeno, že do funkcí nesmí být obsazováni statutární zástupci a proděkani pro vědu a výzkum. KHV detailně diskutovala zaslané nominace a shodla se na doporučení, které předseda KHV představí Radě.

Do jednání se zapojila i paní ministryně Langšádlová. Ze své pozice bude požadovat doplnit do programového prohlášení vlády požadavek na korelaci hodnocení a financování. Za závažný nedostatek považuje, že ne všichni poskytovatelé zveřejňují, resp. předkládají na jednání tripartitní výstupy z hodnocení z Modulů 3-5 ve své gesci. Také doporučuje upravit protokoly ze zmíněných tripartitních jednání tak, aby byly více srozumitelné pro ty, kteří u hodnocení přímo nejsou. Paní ministryně vznesla dotaz na váhu Modulů 1 a 2.

Prof. Jurajda a prof. Kocourek uvedli, že si KHV vyžádala od poskytovatelů podpory metodiky a postupy, podle kterých jsou prováděna hodnocení. Závěry KHV k těmto metodikám poskytovatelů pak byly předloženy na RVVI. V současné době je realizována veřejná zakázka KAPR, která má za úkol zanalyzovat tyto předložené metodiky. Paní ministryně uvedla, že si moc váží práce všech členů KHV i dalších, kteří se velmi profesionálně podílí na hodnocení. Doporučila úpravu podkladů, např. doplnění formuláře o výstupech z Modulů 3-5. Paní ministryně uvedla, že vidí jako nezbytné stanovit, které VO jsou skutečně výzkumné organizace, a zda vybrané výsledky hodnocené v Modulu 1 jsou skutečně využívány. Dále vznesla dotaz, zda všechny podporované VO např. v gesci MPO jsou financované v souladu s principy financování DRKVO a skutečně naplňují současné strategické plány MPO např. pro rozvoj umělé inteligence, vývoj čipů aj. U rezortních VO musí být jistota, že jejich výsledky jsou skutečně využívány, že jejich výzkum je skutečně potřebný. Poskytovatel musí vědět, jak dané VO využívají institucionální prostředky. U institucí AV ČR a VŠ by bylo vhodné do hodnocení zahrnout informaci o tom, zda má dané pracoviště nějaký špičkový grant. Paní ministryně požádala členy KHV, aby ve svých oborech definovali tyto špičkové granty (např. ERC). V současné době se hledá systém podpory a motivace pro vědce, aby se do těchto špičkových grantů zapojovali. Rektori požadují informace hlavně k hodnocení výsledků (vyjma publikací) – jak jsou hodnoceny, jak jsou nahlíženy výsledky aplikovaného výzkumu. Dále poděkovala členům KHV, že připravují stanoviska i k programům účelové podpory a uvedla, že snahou RVVI bude, aby je poskytovatelé v maximální míře akceptovali. U programů je však nutné požadovat lepší definici dopadů a následně je velmi pečlivě vyhodnocovat. Paní ministryně požádala členy KHV o přípravu podnětů, jakým způsobem by bylo vhodné zlepšit excelenci s využitím Metodiky 2017+, jak podpořit špičkové výsledky s ohledem na lidské zdroje a v neposlední řadě o návrh na zlepšení přenosu výsledků do praxe (transfer technologií).

KHV podporuje požadavek na zveřejnění výstupů z hodnocení v Modulech 3-5 v gesci poskytovatelů. Prof. Polívka doplnil, že VŠ uvedly všechny své granty v rámci Modulu 3. Pokud je zájem, aby byly granty hodnoceny v Modulu 2, je nutné stanovit systém hodnocení. U grantů je velmi důležité vědět, zda se jedná o hlavního řešitele či pouze spoluřešitele, což je nezbytné

především u velkých grantů, kdy výzkumné týmy tvoří konsorcia a tím je přínos daného výzkumného týmu jen velmi těžko odhadnutelný.

Paní ministryně vznesla dotaz na výsledky vzniklé při mezioborové spolupráci. Prof. Polívka sdělil, že v Modulu 1 může každá instituce výsledek předložit ve svém oboru s pečlivým zdůvodněním, jaký podíl na něm daná VO měla.

Prof. Kocourek upozornil paní ministryni na dokument „Soulad metodik hodnocení poskytovatele a Metodiky 2017+“. Sekce RVVI informovala ministryni, že tento dokument jí bude poskytnut. Ministryně zrekapitulovala, že v současné době uplynulo pětileté období, kdy by jednotliví poskytovatelé opět měli uzavřít hodnocení svých VO v M3-5. Prof. Polívka upřesnil, že systém není synchronizován, někteří poskytovatelé hodnocení již provedli, někteří se teprve chystají. Termíny se odvíjí od toho, kdy poskytovatelé provedli první kolo hodnocení, od tohoto data se počítá pětileté období. Dr. Majer se domnívá, že systém neumí využívat hodnocení v Modulech 3-5. Prof. Polívka uvedl, že ve spolupráci s MŠMT bude připraveno hodnocení v M3-5, který by mohl být v různých variantách využitý pro celý systém.

Prof. Polívka se domnívá, že je demotivační uvádět, že pokud aplikovaný výsledek nemá přímý ekonomický dopad, tak není vhodné jej posílat k hodnocení do M1. Např. když někdo patentuje molekulu na potenciální léčivo, tak je absolutně nemožné, aby výsledek byl do 5 let licencován. Klinický výzkum trvá min. 10 let. Je třeba hodnotit potenciál výsledku. Dr. Vejražka zmínil 5ti leté časové okno, aplikované výsledky není třeba hlásit do M1 ihned, ale je vhodné vyčkat. Tato problematika je oborově specifická.

Prof. Janoušek pohovořil o specifickém hodnocení humanitních oborů. Dr. Majer dodal, že část VZ KAPR je věnována i tomuto tématu a to formou hloubkových rozhovorů se zástupci humanitních věd. Zmínil i aplikaci analyzující objem produkce nad daty RIV /IS VaVal.

KHV by měla nastavovat systém hodnocení na úrovni celé ČR a musí dát nějaký rámec panelistům a hodnotitelům. Poskytovatelé nastavují rámec svým výzkumným organizacím. Paní ministryně uvedla, že pokud nebude KHV a RVVI ve směru k poskytovatelům aktivnější a nebudeme vyžadovat větší korelaci ve směru DKRVO, hodnocení nebude mít příliš velký smysl. Dále uvedla, že vnímá potřebu hodnocení hodnotitelů, je nutné, abychom disponovali především kvalitními hodnotiteli. Také uvedla, že RVVI nemá žádné souhrnné informace o lidských zdrojích, jaké počty výzkumných pracovníků se podílí na výzkumu v ČR, o jejich ohodnocení, o oborových kapacitách, o transferech a i přesto rozhoduje o přerozdělování finančních prostředků do VaVal. Paní ministryně vnímá potřebu navýšení institucionální podpory, pokud bude jasně prokazatelné, že dané VO podporují excelenci a dojde k nastavení transferu technologií. Jde o komplexní pohled na celé financování výzkumu. Oproti zahraničí je v ČR velký nedostatek soukromých zdrojů. Prof. Janoušek uvedl, že distribuce financí na výzkum v ČR je vychýlena směrem poskytování účelové podpory, kdežto v zahraničí je tomu přesně naopak.

Add 3a) Prof. Polívka shrnul průběh tripartitních jednání, aktuálně jsou finalizovány a schvalovány protokoly, následně budou předloženy Radě. Tripartita s Ministerstvem zemědělství se bude opakovat, pokračování proběhne 15. 2. 2023. Předseda OP5 prof. Šmahel dále nepožaduje bibliometrické zprávy za Scopus. Stejný požadavek vznesl i OP2 a OP4. Prof. Polívka uzavřel, že Scopus je zásadní pro humanitní obory, proto zprávy nad daty Scopus budou zhotovovány pouze pro OP6.

Add 3c) Prof. Kocourek upozornil na problém s předkládáním knih do Modulu 1, pokud nejsou k dispozici i elektronicky. Vydavatelství, u kterého má autor podepsanou smlouvu, toto neumožňuje,

autor nesmí pořizovat žádné kopie. Dr. Majer uvedl, aby pro účely hodnocení byl požádán vydavatel o poskytnutí pdf kopie. Poskytnout pdf pro účely hodnocení je možné.

Prof. Polívka připomněl dotaz TA ČR, zda dokument TA ČR (specifikace požadavků TA ČR) je v souladu s Přílohou 4 Metodiky 2017+. Dále uvádí, že je nezbytné vyjasnit některé otázky s používáním, aby to následně mohli užívat i jiní poskytovatelé. Prof. Kocourek sdělil, že v metodice TA ČR se u výsledku typu certifikovaná metodika požaduje před podáním projektu souhlas certifikačního orgánu. Obdobná situace vznikla před několika lety na MZe, a následně byla vyřešena pokynem, že souhlas certifikačního orgánu se vyžaduje jen v případě, že je uživatelem orgán státní správy. TA ČR to vyžaduje vždy.

Add 3d) Prof. Polívka informoval, že mezi členy KHV rozeslal materiál „Manuál pro hodnotitele“. Prof. Janoušek zaslal připomínku, že problematika týkající se jazyku výsledku platí pro obě hodnotící kritéria, ne pouze pro kritérium společenská relevance. Prof. Polívka uvedl, že z tohoto materiálu vytvoří prezentaci s komentářem (tutoriál video).

Add 3e) Předseda KHV navrhl tento bod vynechat a zařadit na další jednání.

Add 4) Ing. Janovský informoval, že dne 12. 1. 2023 byla spuštěna nová verze IS VaVal, kdy většina letošních úprav souvisela s přidáváním údajů do zjednodušené evidence na Ministerstvu financí. V současné době je to tak, že jakmile někdo předá údaje do IS VaVal, jsou okamžitě zobrazeny v evidenci MF a následně mohou poskytovatelé vyplácet podporu.

Add 5) Dr. Majer informoval KHV, že při jednání o rozpočtu v minulém týdnu zazněla informace ohledně výkladu termínů pro pětileté období hodnocení dle M17+. Prof. Polívka informaci zpřesnil, že termíny se odvíjí od data, kdy poskytovatelé provedli první kolo hodnocení. Od tohoto data se počítá pětileté období.

Add 6) Příští řádné 152. jednání se koná dne **6. 3. 2023 od 13.00 hod. online** via aplikaci WEBEX.

V Praze dne 6. února 2023

Zapsala: J. Frantíková

Schválil: T. Polívka